Advies Duurzaamheidsbeleid voor Evenementen in Gemeente Tytsjerksteradiel

Aanleiding

De gemeente Tytsjerksteradiel heeft in het *Evenementenbeleid 2023-2027* opgenomen dat bij de eerstvolgende evaluatie wordt gekeken hoe evenementen verder kunnen worden verduurzaamd. In dat kader is dit beleidsadvies opgesteld. De aanleiding is de wens om duurzaamheid niet als apart thema te beschouwen, maar als vanzelfsprekend onderdeel van de organisatie van evenementen in onze gemeente.

Evenementen hebben een belangrijke maatschappelijke en economische waarde. Ze brengen inwoners samen en versterken de lokale identiteit. Ook dragen ze bij aan een bruisende gemeenschap. Tegelijkertijd hebben evenementen invloed op de leefomgeving. Die invloed ontstaat door afval, energieverbruik en mobiliteit. De gemeente wil samen met organisatoren, inwoners en leveranciers manieren vinden om deze impact te verkleinen en duurzame keuzes te stimuleren.

Voor dit beleidsadvies is onderzocht hoe duurzaamheid concreet en haalbaar kan worden geïntegreerd in het evenementenbeleid. Daarbij is gebruikgemaakt van drie bronnen:

- de duurzaamheidsagenda en het bestaande gemeentelijke beleid.
- gesprekken met organisatoren van evenementen.
- voorbeelden van andere gemeenten.

De inzichten uit deze drie sporen vormen samen de basis voor de scenario’s die in dit advies worden gepresenteerd.

Inhoud

Aanleiding 2
Inleiding 5
1.1 Doelstelling 5
1.2 Leeswijzer 5
2. Analyse van het huidige evenementenbeleid en de duurzaamheidsagenda. 6
2.1 Deelvragen 6
2.2 Huidig evenementenbeleid (2023–2027) 6
2.3 Duurzaamheidsagenda van de Gemeente Tytsjerksteradiel 7
2.3.1 Afval reductie en circulariteit 8
2.3.2 Duurzame energie 8
2.3.3 Groene mobiliteit 8
2.3.4 Biodiversiteit 9
2.3.5 Samenvatting analyse duurzaamheidsagenda 9
2.4 Conclusie 10
3. Onderzoek naar duurzaamheidsmaatregelen in evenementenbeleid bij andere gemeenten 11
3.1 Vergelijking van gemeentelijke aanpakken 11
3.2 Best practices uit andere gemeenten 11
Utrecht – Stimuleren door samenwerking 11
Súdwest-Fryslân – Regelen via duidelijke kaders 12
Groningen – Faciliteren via kennisdeling 12
Haarlem – Innoveren met de duurzaamheidsladder 12
3.3 Lessen en toepasbaarheid voor Tytsjerksteradiel 12
3.4 Conclusie 13
4. Gesprek met organisatoren evenementen 14
4.1 Belangrijkste bevindingen 14
4.2 Conclusies 15
5. Scenario's voor verduurzaming van evenementen 16
5.1 Scenario 1 Minimale aanpassingen 16

5.2 Scenario 2 Geleidelijke integratie van duurzaamheid 16
5.3 Scenario 3 Ambitieuze verduurzaming 17
5.4 Vergelijking van de scenario's 18
5.5 Voorkeursrichting 18
Bibliografie 20
Bijlage A SWOT Analyse 22
Afval reductie en circulariteit 22
Duurzame energie 22
Groene mobiliteit 23
Biodiversiteit 23
Bijlage B Verslag meedenken organisatoren over duurzaamheid binnen het evenementenbeleid 24
Bijlage C Voorbeeld convenant Duurzame Evenementen Tytsjerksteradiel 26

Inleiding

De gemeente Tytsjerksteradiel heeft de ambitie om duurzaamheid en circulariteit structureel te verankeren in haar beleid. In het huidige evenementenbeleid (2023-2027) wordt hier al aandacht aan besteed, maar er is ruimte om dit verder te versterken. De gemeente wil evenementenorganisatoren stimuleren om duurzamer te werken. Waar mogelijk zonder extra regelgeving of financiële lasten op te leggen.

Als duurzaamheid op een haalbare en praktische manier wordt verweven in het evenementenbeleid, zet Tytsjerksteradiel een stap richting een groenere toekomst. Tegelijkertijd blijft er volop ruimte voor levendige en diverse evenementen. Dit document biedt hiervoor richting en handvatten, die samen met organisatoren en partners verder kunnen worden ingevuld.

1.1 Doelstelling

Het doel van dit document is om advies en informatie te bieden waarmee duurzaamheid en circulariteit beter en concreter een plek krijgen binnen de herziening van het huidige beleid. Dit document dient daarmee als ondersteuning voor het actualiseren van het evenementenbeleid, met specifieke aandacht voor duurzame en circulaire keuzes.

- Een analyse van het huidige evenementenbeleid en de duurzaamheidsagenda van de gemeente Tytsjerksteradiel.
- Onderzoek naar best practices uit andere gemeenten.
- Het opstellen van drie scenario's voor verduurzaming, variërend van minimale aanpassing tot een ambitieuze benadering.
- Het herschrijven van het evenementenbeleid op basis van het gekozen scenario.

Met dit beleid wordt een evenwichtige balans gezocht tussen duurzaamheid, haalbaarheid en werkbaarheid voor zowel de gemeente als evenementenorganisatoren.

1.2 Leeswijzer

Dit document is al volgt opgebouwd.

- **Hoofdstuk 2:** Analyse van het huidige evenementenbeleid en de duurzaamheidsagenda.
- **Hoofdstuk 3:** Onderzoek naar duurzaamheidsmaatregelen in andere gemeenten en best practices.
- **Hoofdstuk 4:** Drie scenario's voor verduurzaming van het evenementenbeleid.
- **Hoofdstuk 5:** Het herziene evenementenbeleid op basis van het gekozen scenario.
- **Hoofdstuk 6:** Concrete aanbevelingen en implementatiestappen.

2. Analyse van het huidige evenementenbeleid en de duurzaamheidsagenda.

Om tot een realistisch en toekomstbestendig duurzaamheidsbeleid voor evenementen te komen is het belangrijk te begrijpen welke uitgangspunten de gemeente Tytsjerksteradiel nu hanteert. Dit hoofdstuk brengt daarom in kaart wat het huidige evenementenbeleid (2023–2027) en de Duurzaamheidsagenda van de gemeente betekenen voor de organisatie van evenementen.

De analyse richt zich op de mate waarin duurzaamheid, circulariteit en klimaatbewust handelen al zijn verankerd in bestaand beleid. Ook worden de sterke punten, knelpunten en kansen benoemd die voortkomen uit de huidige situatie. Daarmee vormt dit hoofdstuk de basis voor het vervolg van het beleidsadvies waarin wordt onderzocht hoe Tytsjerksteradiel haar evenementen verder kan verduurzamen in samenwerking met organisatoren, inwoners en leveranciers.

2.1 Deelvragen

Om een grondige analyse te maken van het huidige evenementenbeleid en de Duurzaamheidsagenda van de gemeente Tytsjerksteradiel, hebben we een reeks deelvragen opgesteld. Deze vragen helpen om de kernonderwerpen te identificeren, het belang voor de gemeente te bepalen, eventuele beperkingen te herkennen, kansen voor een duurzaam evenementenbeleid te ontdekken en verbeterpunten vast te stellen. Door deze vragen te beantwoorden, verkrijgen we een helder inzicht in hoe duurzaamheid een rol kan spelen in het evenementenbeleid.

- Welke ambities en uitgangspunten uit het huidige evenementenbeleid sluiten aan bij de duurzaamheidsdoelen van Tytsjerksteradiel?
- Op welke onderdelen ontbreekt nog een concrete vertaling van duurzaamheid naar eisen of richtlijnen voor organisatoren?
- Welke praktische of organisatorische grenzen ervaart de gemeente of de sector bij het toepassen van duurzame maatregelen?
- Welke kansen bieden samenwerking met lokale leveranciers, inwoners of regionale partners om evenementen te verduurzamen?
- Welke aanpassingen of nieuwe instrumenten zijn nodig om duurzaamheid structureel te verankeren in het evenementenbeleid?

2.2 Huidig evenementenbeleid (2023–2027)

Het huidige evenementenbeleid van de gemeente Tytsjerksteradiel biedt duidelijke kaders voor de organisatie van evenementen. Het beleid richt zich primair op veiligheid, leefbaarheid, vergunningverlening en samenwerking met partners zoals de Veiligheidsregio Fryslân, politie en dorpsbelangen. Daarmee waarborgt het een ordelijke en veilige uitvoering van evenementen. Alleen biedt het nog weinig richting voor verduurzaming.

Hoewel duurzaamheid in algemene zin wordt benoemd als belangrijk uitgangspunt, ontbreekt een concrete vertaling naar richtlijnen, eisen of stimuleringsmaatregelen. Het beleid moedigt organisatoren wel aan om bewust om te gaan met milieu en leefomgeving, maar geeft geen handvatten *hoe* dat kan. Duurzame thema's zoals afvalreductie, energieverbruik, mobiliteit en biodiversiteit komen slechts beperkt aan bod en zijn niet uitgewerkt in voorwaarden of beoordelingscriteria binnen het vergunningsproces.

De vier hoofddoelstellingen van het huidige evenementenbeleid (actualisatie, procesverbetering, samenwerking en veiligheid) blijven relevant, maar bieden ook aanknopingspunten voor verduurzaming:

- Actualisatie van beleid: Er is ruimte om de duurzaamheidsambities uit de gemeentelijke Duurzaamheidsagenda expliciet te verbinden aan het evenementenbeleid, zodat duurzaamheid een herkenbaar onderdeel wordt van beleidskaders en vergunningverlening.
- Beter stroomlijnen van processen: Wanneer duurzame maatregelen worden toegevoegd, vraagt dit om een efficiënt aanvraag- en beoordelingsproces, zodat extra administratieve lasten voor organisatoren worden voorkomen.
- Samenwerking en overzicht: Duurzame keuzes vereisen meer afstemming tussen organisatoren, leveranciers en gemeentelijke teams. Het beleid kan hierin een faciliterende rol spelen door kennisdeling en samenwerking te stimuleren.
- Openbare orde en veiligheid: Duurzame maatregelen, zoals afvalscheiding, herbruikbare bekers of energiezuinige voorzieningen, kunnen bijdragen aan een schonere en veiligere evenementenomgeving.

Samenvattend biedt het huidige evenementenbeleid een solide organisatorisch fundament, maar nog geen inhoudelijke basis voor duurzaamheid. Uit de analyse blijkt dat aanvullende richtlijnen, ondersteuning en een duidelijk kader nodig zijn om de duurzaamheidsdoelen van de gemeente te kunnen vertalen naar de praktijk van evenementen.

2.3 Duurzaamheidsagenda van de Gemeente Tytsjerksteradiel

De Duurzaamheidsagenda van Tytsjerksteradiel vormt het kader voor het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid richting 2040. De gemeente wil toewerken naar een energie neutrale, circulaire en klimaatbestendige leefomgeving. In nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De kern van de agenda is dat duurzaamheid haalbaar en betaalbaar moet zijn en onderdeel vormt van het dagelijkse handelen van iedereen binnen de gemeente.

Om te bepalen hoe deze duurzaamheidsambities kunnen worden verbonden met evenementen, is een analyse gemaakt van vier relevante thema's: afvalreductie en circulariteit, duurzame energie, groene mobiliteit en biodiversiteit. Voor elk thema is een SWOT-analyse uitgevoerd. Deze analyses brengen in kaart waar Tytsjerksteradiel nu staat, welke kansen er liggen en waar verdere beleidsontwikkeling nodig is. De volledige uitwerking van de SWOT's is opgenomen in bijlage A en vormt de onderbouwing van onderstaande samenvatting.

2.3.1 Afval reductie en circulariteit

De gemeente streeft naar minder restafval en meer hergebruik van materialen. Voor evenementen betekent dit een verschuiving van wegwerpmaterialen naar herbruikbare producten, afvalscheiding en samenwerking met circulaire leveranciers. Tytsjerksteradiel beschikt over sterke uitgangspunten. Ten eerste is er brede betrokkenheid binnen de mienskip bij duurzaam gedrag. Verder stimuleert de provincie Fryslân actief circulaire samenwerking via onder andere de Vereniging Circulair Friesland.

Tegelijkertijd ontbreekt het nog aan concrete richtlijnen of handvatten voor organisatoren. Kennis over circulaire materialen, afvalscheiding en leveranciers is beperkt. Er wordt nog niet structureel gemeten hoeveel afval evenementen opleveren of reduceren.

De belangrijkste kansen liggen in het ontwikkelen van een praktische circulaire checklist, gezamenlijke inkoop van herbruikbare bekers of statiegeldsystemen en het delen van kennis via bestaande netwerken. Bedreigingen zijn vooral financieel van aard. Duurzame materialen zijn duurder en kleinere organisatoren beschikken vaak niet over voldoende middelen of menskracht om circulaire maatregelen toe te passen.

2.3.2 Duurzame energie

Tytsjerksteradiel heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Evenementen kunnen hieraan bijdragen door het gebruik van groene stroom, energiezuinige verlichting en emissievrije aggregaten. De bewustwording bij organisatoren groeit, maar veel locaties beschikken nog niet over vaste aansluitingen of voorzieningen. De gemeente kan bij de verduurzaming van evenementen samenwerken met lokale energiecoöperaties en leveranciers van emissievrije stroomvoorzieningen. Deze partijen kunnen een rol spelen bij het delen van kennis en het aanbieden van praktische oplossingen voor tijdelijke energievoorzieningen.

Een duidelijke zwakte is het ontbreken van gemeentelijke richtlijnen over duurzame energie op evenementen. Bijvoorbeeld over het gebruik van accu-oplossingen of de inzet van zonne-energie. Kansen liggen in het faciliteren van vaste stroompunten op veelgebruikte locaties. De gemeente kan daarnaast gezamenlijke inkoop van emissievrije energievoorzieningen stimuleren. Ook kunnen er voorbeeldprojecten worden opgezet om duurzame toepassingen zichtbaar te maken. Bedreigingen zijn de hoge investeringskosten en de beperkte schaalgrootte van evenementen. Daarnaast zorgt onzekerheid over toekomstige regelgeving en subsidiemogelijkheden voor terughoudendheid bij organisatoren.

2.3.3 Groene mobiliteit

Duurzame mobiliteit is onderdeel van de duurzaamheidsagenda, maar speelt bij evenementen in Tytsjerksteradiel een beperkte rol. De meeste bezoekers komen op de fiets. Waardoor de milieubelasting door vervoer relatief gering is. Alleen bij grotere evenementen of locaties buiten de dorpskernen kan bereikbaarheid een aandachtspunt zijn.

De provincie Fryslân investeert in fietsinfrastructuur en emissievrije mobiliteit. Wat goed aansluit bij het karakter van de gemeente. Voor landelijke evenementenlocaties blijft openbaar vervoer echter beperkt. In die gevallen kan samenwerking met buurgemeenten of vervoersmaatschappijen worden onderzocht om duurzame vervoersopties te verbeteren en de regio beter te ontsluiten.

Mogelijke bedreigingen liggen bij de afhankelijkheid van externe partijen, zoals vervoersmaatschappijen, en de beperkte invloed die de gemeente daarop heeft. Daarnaast kunnen extra kosten voor aanvullende vervoersvoorzieningen of communicatiecampagnes een drempel vormen voor organisatoren. Hierdoor blijft groene mobiliteit een thema dat vooral op regionaal niveau kansen biedt. De gemeente Tytsjerksteradiel kan zich lokaal richten op het behouden en stimuleren van fietsgebruik als duurzaam en praktisch vervoermiddel voor bezoekers.

2.3.4 Biodiversiteit

De bescherming van natuur en biodiversiteit is een vast onderdeel van het gemeentelijke en provinciale beleid. Tytsjerksteradiel stimuleert samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties om natuur en biodiversiteit te beschermen en te versterken. Bij evenementen betekent dit zorgvuldig omgaan met de locatiekeuze, bodemgebruik, verlichting en geluid. Zeker in of nabij kwetsbare natuurgebieden.

De groeiende aandacht voor biodiversiteit is een duidelijke sterkte. Bij de organisatie en beoordeling van evenementen is nog weinig aandacht voor ecologische effecten, zoals bodemverdichting of verstoring van flora en fauna als gevolg van geluids- en lichthinder. Richtlijnen of handvatten om hiermee rekening te houden ontbreken nog. Kansen liggen in het benutten van ecologische expertise bij de voorbereiding en uitvoering van evenementen. Door samen te werken met ecologische adviesbureaus kan beter worden ingeschat welke locaties of maatregelen nodig zijn om schade aan natuur te voorkomen.

Dit sluit aan bij de gemeentelijke ambitie om biodiversiteit te beschermen en samen te werken met partners in de mienskip. Daarnaast bieden natuurinclusieve maatregelen zoals bloemrijke randen of tijdelijke vergroening extra kansen om bezoekers bewust te maken van de waarde van natuur. Ook kunnen educatieve activiteiten tijdens evenementen bijdragen aan meer kennis en betrokkenheid bij biodiversiteit.

Bedreigingen liggen vooral in de nabijheid van Natura 2000-gebieden en andere ecologisch kwetsbare zones. Door de wettelijke verplichting tot natuurtoetsing zijn niet alle locaties geschikt voor evenementen. Zeker wanneer er risico bestaat op verstoring van flora en fauna.

2.3.5 Samenvatting analyse duurzaamheidsagenda

De analyse van de duurzaamheidsagenda laat zien dat Tytsjerksteradiel beschikt over een duidelijke visie op de toekomst: een energieneutrale, circulaire en klimaatbestendige gemeente in 2040. Deze ambitie biedt een stevig fundament om evenementen te verduurzamen, maar de vertaling naar de praktijk ontbreekt nog grotendeels. De SWOT-analyses tonen dat de sterktes vooral liggen in het brede draagvlak, de actieve rol van de provincie en de aanwezigheid van samenwerkingsnetwerken zoals Circulair Friesland.
De zwakten zitten vooral in de uitvoering. Er zijn nog geen concrete richtlijnen, weinig kennis over haalbare maatregelen en geen structurele koppeling met het evenementenbeleid. Daartegenover staan duidelijke kansen om duurzaamheid tastbaar te maken. Bijvoorbeeld via richtlijnen, pilotprojecten en samenwerking met leveranciers en andere gemeenten.
De belangrijkste bedreigingen zijn de beperkte middelen, de kleine schaal van veel evenementen en de onzekerheid over regelgeving en financiering. Samengevat biedt de duurzaamheidsagenda een sterke richting, maar vraagt de vertaling naar evenementen om concrete stappen. De gemeente kan hierin een verbindende rol spelen door kennis te delen,

samenwerking te stimuleren en duurzaamheid stapsgewijs te integreren in beleid en uitvoering.

2.4 Conclusie

De analyse van het huidige evenementenbeleid en de duurzaamheidsagenda laat zien dat Tytsjerksteradiel beschikt over een sterke basis, maar dat de praktische vertaling naar duurzame evenementen nog ontbreekt. Het beleid richt zich terecht op veiligheid, leefbaarheid en samenwerking. Het biedt alleen nog weinig handvatten voor verduurzaming. De duurzaamheidsagenda bevat heldere ambities op het gebied van circulariteit, energie, mobiliteit en biodiversiteit. Deze zijn nog niet uitgewerkt in concrete richtlijnen of ondersteuning voor organisatoren.

De opgave ligt in het verbinden van deze twee beleidslijnen tot één geheel. Dat vraagt om duidelijke richtlijnen, kennisdeling en samenwerking met organisatoren en regionale partners. Door duurzaamheid stap voor stap te integreren in het evenementenbeleid kan Tytsjerksteradiel de stap zetten van ambitie naar uitvoering. Zo wordt duurzaamheid niet alleen een beleidsdoel, maar een vanzelfsprekend onderdeel van de manier waarop evenementen worden georganiseerd: haalbaar, betaalbaar en gedragen door de mienskip.

3. Onderzoek naar duurzaamheidsmaatregelen in evenementenbeleid bij andere gemeenten

Om een effectief en haalbaar duurzaam evenementenbeleid te ontwikkelen is onderzocht hoe andere gemeenten duurzaamheid hebben geïntegreerd in hun beleid. De vergelijking biedt inzicht in verschillende benaderingen, instrumenten en maatregelen die kunnen dienen als inspiratie voor Tytsjerksteradiel.

3.1 Vergelijking van gemeentelijke aanpakken

Voor dit onderzoek zijn drie gemeenten geselecteerd die elk een andere benadering hanteren in hun evenementenbeleid. De selectie is bewust gemaakt om de breedte van mogelijkheden te laten zien. Zo wordt zichtbaar hoe duurzaamheid in verschillende contexten vorm krijgt, van grootstedelijke stimulering tot plattelandse uitvoerbaarheid. Op basis daarvan kunnen relevante lessen worden getrokken voor Tytsjerksteradiel.

- **Utrecht:** een grote stad met veel evenementen en een stimulerende aanpak gericht op samenwerking, ondersteuning en financiële prikkels.
- **Súdwest-Fryslân:** een niet-stedelijke plattelandsgemeente met een vergelijkbare schaal en cultuur als Tytsjerksteradiel, die werkt met verplichte maatregelen en onderscheid maakt tussen een light- en reguliere aanpak.
- **Groningen:** een middelgrote stad met een flexibele aanpak via richtlijnen en een kennisplatform (GROENN).
- **Haarlem**: als vierde voorbeeld toegevoegd vanwege haar recente beleidsontwikkeling (2024) en de introductie van de Duurzaamheidsladder Evenementen (DLE). Een instrument dat inzicht geeft in de duurzaamheidsprestaties van organisatoren en ook door andere gemeenten wordt overgenomen.

De keuze voor deze gemeenten is gebaseerd op hun verschillende bestuursstijlen, schaalniveaus en beleidsinstrumenten. Utrecht laat zien wat maximaal haalbaar is in een stedelijke context. Groningen toont hoe kennisdeling en netwerken structureel kunnen worden ingezet en Súdwest-Fryslân bewijst dat verduurzaming van evenementen ook in een plattelandsgemeente uitvoerbaar kan zijn. Haarlem biedt een actueel voorbeeld van een vernieuwend instrument.

3.2 Best practices uit andere gemeenten

De vergelijking tussen de geselecteerde gemeenten laat zien dat duurzaamheid in evenementenbeleid op uiteenlopende manieren vorm krijgt. De verschillen liggen vooral in de rol van de gemeente: stimulerend, verplichtend, faciliterend of innoverend.

Utrecht – Stimuleren door samenwerking

De gemeente Utrecht kiest voor een stimulerende aanpak. Organisatoren worden ondersteund via subsidies, korting op leges en begeleidingstrajecten. Er is geen verplichting tot duurzaamheidsmaatregelen, maar de gemeente moedigt ze actief aan. Deze aanpak vergroot het draagvlak onder organisatoren en sluit goed aan bij de stedelijke schaal waarin samenwerking met grote partners mogelijk is. Belangrijke elementen zijn:

- financiële prikkels via legesverlagingen of subsidie;
- adviestrajecten via de gemeentelijke duurzaamheidscoaches;
- samenwerking met leveranciers en kennisinstellingen rond afval en energie.

Súdwest-Fryslân – Regelen via duidelijke kaders

Súdwest-Fryslân hanteert een meer verplichtend beleid met twee niveaus. Een light-versie voor kleine evenementen en een reguliere versie voor grotere evenementen.
De maatregelen zijn afgestemd op het risicoprofiel en bestrijken thema's als beleid, afval, energie, groen, water, communicatie en mobiliteit. De belangrijkste kernpunten zijn:

- per evenement het aanstellen van een medewerker/vrijwilliger die verantwoordelijk is voorduurzaamheid;
- verplicht energieplan op basis van de trias energetica (reguliere versie);
- gebruik van recyclebare bekers en verbod op single-use plastics;
- minimaal drie mobiliteitsmaatregelen uitvoeren (reguliere versie).

De uitvoering ligt bij organisatoren, maar de gemeente houdt een rol in begeleiding en controle om naleving te waarborgen.

Groningen – Faciliteren via kennisdeling

De gemeente Groningen kiest voor een faciliterende rol. Binnen de *Toekomstvisie Evenementen* (2023) staat dat evenementen toekomstbestendig en duurzaam moeten zijn. Er is sprake van een netwerk en kennisinfrastructuur, Zoals het initiatief GROENN waarin organisatoren, leveranciers en partners samenwerken aan duurzame oplossingen (mobiliteit, energie, circulariteit, voedsel en afvalwater). Kenmerken van de aanpak:

- focus op kennisdeling in plaats van verplichting;
- partnerschap tussen gemeente, ondernemers en onderwijs;
- ondersteuning via online tools en praktijkvoorbeelden.

Haarlem – Innoveren met de duurzaamheidsladder

De gemeente Haarlem ontwikkelde in 2024 een nieuw evenementenbeleid waarin duurzaamheid één van de centrale doelstellingen is. De Duurzaamheidsladder Evenementen (DLE) is daarbij het belangrijkste instrument. Deze ladder helpt organisatoren inzicht te krijgen in hun prestaties en dient als toetsingskader bij vergunningverlening en subsidies. Belangrijke elementen:

- gebruik van de DLE als meet- en stimulansinstrument;
- koppeling met subsidiebeleid;
- kennissessies over ecologische en sociale thema's;
- uitbreiding van duurzame voorzieningen zoals vaste stroompunten en een stadsbreed herbruikbaar bekersysteem.

Haarlem combineert daarmee innovatie met realisme. Organisatoren blijven zelf verantwoordelijk, maar krijgen ondersteuning via kennis en infrastructuur.

3.3 Lessen en toepasbaarheid voor Tytsjerksteradiel

Uit de vergelijking blijkt dat gemeenten verschillende routes kiezen voor verduurzaming van evenementen. De aanpak moet passen bij de schaal en cultuur van de gemeente. Voor

Tytsjerksteradiel geldt dit extra sterk. Evenementen worden hier grotendeels georganiseerd door dorpsverenigingen en vrijwilligers. De mienskip vormt de kern van de organisatiekracht. Draagvlak en samenwerking zijn daarom belangrijker dan regelgeving. Een aanpak van klein beginnen, samen doen en stap voor stap groeien sluit het beste aan bij deze lokale realiteit.

- Stapsgewijs invoeren
  Het model van Súdwest-Fryslân laat zien dat een light-versie met basisrichtlijnen (afval, energie, mobiliteit en communicatie) haalbaar is voor kleinere evenementen. Dit kan later worden uitgebreid met aanvullende thema's zoals biodiversiteit en water.
- Kennis delen en inspireren
  Net als Groningen kan Tytsjerksteradiel een eenvoudige kennispagina of jaarlijks inspiratie-overleg opzetten om organisatoren te ondersteunen en kennis te delen.
- Inzicht bieden
  De duurzaamheidsladder van Haarlem kan dienen als groeimodel, waarmee organisatoren inzicht krijgen in hun duurzame keuzes zonder dat dit direct verplicht is.
- Financiële prikkels
  Utrecht toont dat subsidies en legeskortingen stimulerend werken. Voor Tytsjerksteradiel is dit een optie voor de toekomst, zodra er meer ervaring en draagvlak is.

De meest kansrijke koers is om te starten met een stimulerende aanpak waarin lichte richtlijnen en kennisdeling centraal staan. Van daaruit kan de gemeente stap voor stap doorgroeien naar meer structurele en impactvolle maatregelen. Zo ontstaat beleid dat haalbaar, betaalbaar, realistisch en gedragen door de mienskip is.

3.4 Conclusie

Het onderzoek laat zien dat Tytsjerksteradiel kan voortbouwen op bestaande voorbeelden zonder het wiel opnieuw uit te vinden. De kracht ligt in het kiezen van een aanpak die past bij de eigen schaal en gemeenschap, met ruimte om geleidelijk te groeien. Daarmee ontstaat een realistisch perspectief. Eerst ligt de focus op stimuleren en ondersteunen. Later kan het beleid, waar nodig, worden aangescherpt. De voorbeelden uit andere gemeenten bieden hiervoor concrete handvatten en bevestigen dat duurzame evenementen ook in een plattelandsgemeente haalbaar zijn. Mits ze samen met de mienskip worden ontwikkeld.

4. Gesprek met organisatoren evenementen

Om inzicht te krijgen in de positie en behoeften van organisatoren, heeft de gemeente Tytsjerksteradiel in juni 2025 een gesprek gevoerd met enkele organisatoren van evenementen. Het doel van dit gesprek was om te onderzoeken welke kansen en knelpunten zij zien rond duurzaamheid en welke rol de gemeente daarin kan spelen. De uitkomsten helpen om beleid te ontwikkelen dat realistisch, uitvoerbaar en gedragen is door de praktijk. Het volledige gesprek is vastgelegd in bijlage B verslag overleg organisatoren evenementen.

4.1 Belangrijkste bevindingen

Haalbaarheid en tijdspad
Organisatoren zijn bereid en gemotiveerd stappen te zetten, maar vragen nadrukkelijk om een gefaseerde aanpak. Nieuwe regels of verplichtingen moeten stapsgewijs worden ingevoerd om organisatorische en financiële druk te beperken. Een te snelle overgang kan leiden tot weerstand of hogere kosten.

Samenwerking in de keten
Veel keuzes van organisatoren hangen samen met het aanbod van leveranciers. Bijvoorbeeld voor bekers, afvalsystemen en stroomvoorziening. Betaalbare duurzame alternatieven zijn nog beperkt beschikbaar en leveranciers sturen daar onvoldoende op. Hierdoor is het lastig om volledig over te stappen op duurzame oplossingen. De gedachte van het SEB-convenant komt hierbij naar voren. Door in de keten te sturen en duurzame alternatieven betaalbaar te maken, kunnen organisatoren makkelijker meegaan in de transitie. Een gefaseerde en gestimuleerde overgang is daarom wenselijk.

Kennis en inspiratie
Organisatoren vragen om praktische informatie, advies en inspiratiesessies. Er is behoefte aan duidelijkheid over wat verplicht is, wat haalbaar is en welke voorbeelden laten zien dat duurzaamheid ook betaalbaar kan zijn. Het ontbreken van overzicht leidt tot onzekerheid en terughoudendheid.

Bewustwording bij bezoekers
Organisatoren zien kansen in gezamenlijke communicatie richting bezoekers. Bijvoorbeeld over afvalscheiding, duurzame mobiliteit, lokale producten en energiegebruik. Zij geven aan dat dit per evenement kan verschillen, omdat ook de doelgroep verschilt. Een jong publiek vraagt om een andere aanpak dan een dorpsfeest met gezinnen of senioren. Een centrale campagne vanuit de gemeente kan helpen het draagvlak bij bezoekers te vergroten en de verantwoordelijkheid voor bewustwording te delen.

Beeldvorming en kosten
Er leeft nog het beeld dat duurzaamheid vooral extra kosten of omzetverlies oplevert. Er bestaan zorgen over verboden zonder beschikbare alternatieven. Maatregelen zoals een volledig statiegeldsysteem of het verbieden van plastic bekers zijn in de praktijk alleen haalbaar als er betaalbare en uitvoerbare alternatieven beschikbaar zijn.

4.2 Conclusies

Uit het gesprek blijkt dat organisatoren positief staan tegenover verduurzaming. Mits deze haalbaar, betaalbaar en stapsgewijs wordt ingevoerd. De grootste kansen liggen in samenwerking binnen de keten. Organisatoren, leveranciers en de gemeente kunnen elkaar versterken door samen te werken. Het delen van kennis helpt om duurzame keuzes begrijpelijk en haalbaar te maken. Ook het vergroten van de bewustwording bij bezoekers is belangrijk. Dat vraagt om gezamenlijke inzet en duidelijke communicatie. De gemeente kan daarbij een belangrijke stimulerende rol spelen. Niet door direct te verplichten. Zij kan beter een rol nemen als ondersteuner. Door te faciliteren, te verbinden en te informeren worden organisatoren gestimuleerd om stappen te zetten. Een invoering in fases geeft daarbij rust en ruimte. Heldere communicatie en inspirerende voorbeelden vergroten de kans op succes.

5. Scenario’s voor verduurzaming van evenementen

Om tot een realistisch en toekomstgericht duurzaam evenementenbeleid te komen, zijn drie scenario’s uitgewerkt. Elk scenario laat zien hoe de gemeente Tytsjerksteradiel duurzaamheid kan verankeren in haar evenementenbeleid. In oplopende mate van ambitie en verplichting. De scenario’s zijn gebaseerd op de analyses van het huidige beleid, de duurzaamheidsagenda, de voorbeelden van andere gemeenten en het gesprek met organisatoren.

5.1 Scenario 1 Minimale aanpassingen

In dit scenario kiest de gemeente voor een stimulerende aanpak gericht op bewustwording. Er worden geen nieuwe verplichtingen opgelegd. De nadruk ligt op het informeren, inspireren en verbinden van organisatoren, leveranciers en inwoners. Duurzaamheid wordt vooral zichtbaar gemaakt via praktische kennis en voorbeelden. Organisatoren krijgen handvatten om vrijwillig duurzame keuzes te maken. Zij kunnen afval verminderen door bewuster te plannen en beter te scheiden. Ook kunnen zij kiezen voor lokale leveranciers die dichtbij produceren en leveren. Verder kunnen zij bezoekers stimuleren om op de fiets te komen en zo de uitstoot te beperken.

De gemeente ondersteunt deze ontwikkeling met eenvoudige hulpmiddelen. Er kan een korte circulaire checklist komen die organisatoren kunnen gebruiken bij de voorbereiding van hun evenement. Daarnaast worden inspirerende voorbeelden gedeeld die laten zien hoe duurzaamheid in de praktijk werkt. Ook worden partijen met elkaar in contact gebracht die duurzame producten of diensten aanbieden. De ketenbenadering speelt in dit scenario een ondersteunende rol. Door duurzame leveranciers in beeld te brengen en kennis te delen, kunnen organisatoren eenvoudiger duurzame keuzes maken zonder hogere kosten of extra werkdruk.

Dit scenario sluit goed aan bij de huidige fase waarin Tytsjerksteradiel zich bevindt. Er is bereidheid, maar de praktijk vraagt nog om tijd en kennis. Het past bij de kaders uit de duurzaamheidsagenda en creëert ruimte om van elkaar te leren. Het verwachte resultaat is vooral meer bewustwording en zichtbare eerste stappen. Evenementen worden iets schoner en bewuster georganiseerd zonder dat de organisatie zwaarder of complexer wordt. De impact is waarschijnlijk beperkt, maar het draagvlak is groot.

5.2 Scenario 2 Geleidelijke integratie van duurzaamheid

Dit scenario bouwt voort op het draagvlak uit scenario 1 en zet in op een geleidelijke en structurele verankering van duurzaamheid in het evenementenbeleid. Duurzaamheid wordt stap voor stap onderdeel van de manier waarop evenementen worden georganiseerd. Er zijn nog geen directe verplichtingen en ook geen vaste tijdspaden. Organisatoren worden gestimuleerd om duurzame keuzes te maken op thema’s als afval, energie, mobiliteit en biodiversiteit. Per evenement kan dit verschillen. Daarbij gelden de uitgangspunten uit de duurzaamheidsagenda. Maatregelen moeten haalbaar zijn, betaalbaar blijven en aansluiten bij de kracht van de mienskip.

De keten speelt een belangrijke rol. Duurzame alternatieven worden pas haalbaar als leveranciers en organisatoren samenwerken en bezoekers duurzame keuzes maken. Door gezamenlijk op te trekken, wordt verduurzaming financieel én praktisch beter bereikbaar. Het

verwachte resultaat is dat duurzaamheid zichtbaar en meetbaar onderdeel wordt van evenementen, zonder dat dit tot weerstand leidt.

Het scenario biedt duidelijke voordelen. Het is uitvoerbaar voor organisatoren, stimuleert samenwerking binnen de keten en sluit aan bij bestaande netwerken. Tegelijkertijd vraagt het inzet op communicatie en kennisdeling om het tempo van verandering vast te houden. De balans tussen vrijwilligheid en ambitie is hierbij cruciaal.

5.3 Scenario 3 Ambitieuze verduurzaming

In dit scenario kiest de gemeente voor een ambitieuze koers waarin duurzaamheid volledig wordt geïntegreerd in het evenementenbeleid. Duurzame maatregelen worden niet langer aangemoedigd, maar verplicht gesteld. Daarmee wordt verduurzaming een vast onderdeel van de vergunningverlening. Organisatoren moeten voldoen aan minimumnormen op het gebied van afval, energie, mobiliteit en biodiversiteit.

Deze aanpak zorgt voor duidelijkheid en meetbare resultaten. Evenementen dragen zichtbaar bij aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente en laten zien dat kwaliteit en verantwoordelijkheid goed samen kunnen gaan. Het beleid sluit aan bij voorbeelden zoals Súdwest-Fryslân, waar duurzaamheid een structureel onderdeel is van de vergunningverlening.

De keten heeft in dit scenario een andere rol. Samenwerking blijft belangrijk, maar is geen vanzelfsprekendheid meer. Leveranciers zullen zich moeten aanpassen aan de nieuwe eisen. Dit kan leiden tot vernieuwing, maar ook tot weerstand. Niet alle partijen kunnen of willen direct meegaan in het hogere ambitieniveau. Dat maakt dit scenario uitdagend. Vooral voor kleinere evenementen en lokale ondernemers.

Verder vraagt dit scenario meer capaciteit en organisatiekracht van de gemeente zelf. Het opstellen van kaders, het toetsen van plannen en het toezien op naleving kosten tijd en inzet. Ook organisatoren hebben begeleiding nodig om aan de nieuwe eisen te voldoen. Dat betekent dat ondersteuning, communicatie en handhaving goed op elkaar moeten zijn afgestemd om deze koers realistisch te maken.

Dit scenario is vooral geschikt voor een latere fase. Er is dan meer kennis beschikbaar bij organisatoren en leveranciers. Ook binnen de gemeenschap is er dan voldoende draagvlak om de verplichtingen te accepteren. Daarnaast moeten de voorzieningen op orde zijn om duurzame maatregelen goed uit te kunnen voeren. Het is ambitieus en richtinggevend, maar vraagt een volwassen organisatiekracht in zowel de gemeente als de evenementensector.

5.4 Vergelijking van de scenario's

Aspect	Scenario 1: Minimale aanpassingen	Scenario 2: Geleidelijke integratie	Scenario 3: Ambitieuze verduurzaming.
Mate van verplichting	Geen	Vrijwillige groei	Verplichtend
Rol van de keten	Ondersteunend en orienterend	Verbindend en mogelijk makend	Randvoorwaardelijk en deels afhankelijk
Kaders duurzaamheidsagenda	Haalbaar en betaalbaar	Haalbaar, betaalbaar en samen met de mienskip	Ambitieus en richtinggevend
Tempo van verandering	Laag	Geleidelijke groei	Snel en normatief
Impact op duurzaamheid	Beperkt, vooral bewustwording	Zichtbare vooruitgang	Groot en meetbaar
Draagvlak in de mienskip	Hoog	Hoog	Wisselend
Uitvoerbaarheid voor organisatoren	Zeer goed	Goed	Beperkt en vraagt misschien professionalisering

5.5 Voorkeursrichting

De analyses uit de vorige hoofdstukken laten zien dat stap voor stap groeien met de mienskip de meeste kans op succes biedt. Zowel de gesprekken met organisatoren als de reacties uit de keten bevestigen dit beeld. Zij herkennen zich in de geleidelijke aanpak van scenario 2 en hebben dit gezamenlijk als voorkeursrichting naar voren gebracht.

Scenario 2 sluit naadloos aan bij de uitgangspunten uit de Duurzaamheidsagenda Tytsjerksteradiel. Namelijk haalbaar, betaalbaar en samen met de mienskip. De duurzaamheidsagenda benadrukt dat veranderingen niet van bovenaf worden opgelegd, maar ontstaan door samenwerking tussen inwoners, ondernemers en de gemeente. Deze werkwijze past bij de Friese cultuur van samen doen en biedt ruimte om duurzaamheidsambities stap voor stap te realiseren zonder de lokale organisatiekracht te overvragen.

Ook de vergelijking met andere gemeenten (hoofdstuk 3) ondersteunt deze koers. Gemeenten die kiezen voor een gefaseerde, lerende aanpak boeken zichtbare vooruitgang én behouden draagvlak bij organisatoren. Grote steden die direct verplichtende kaders hanteren lopen vaker tegen weerstand of uitvoeringsproblemen aan. Voor een gemeente als Tytsjerksteradiel, waar veel evenementen lokaal en op vrijwilligers draaien, is een geleidelijke en stimulerende route daarom het meest passend.

Scenario 2 biedt bovendien ruimte om de keten te versterken. Organisatoren, leveranciers en inwoners kunnen elkaar ondersteunen door kennis en middelen te delen. Leveranciers hebben aangegeven kansen te zien om duurzame producten, energievoorzieningen en afvaloplossingen aan te bieden. Organisatoren geven aan graag samen te leren hoe zij hun evenementen verder kunnen verduurzamen. De gemeente kan hierin een verbindende rol spelen door initiatieven te faciliteren en kennisuitwisseling te stimuleren.

Tegelijkertijd vraagt deze aanpak om duidelijke afspraken. Zonder gezamenlijke kaders blijft verduurzaming te vrijblijvend. Tijdens de gesprekken is daarom het idee van een convenant Duurzame Evenementen besproken. Een dergelijk convenant kan richting geven aan de samenwerking en zorgen voor duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en ambities.

Voor de beeldvorming kan gedacht worden aan instrumenten zoals de duurzaamheidsladder die in andere gemeenten, zoals Haarlem, wordt gebruikt. Een dergelijke ladder helpt om duurzaamheid op een positieve en meetbare manier bespreekbaar te maken. Het laat zien op welke thema's evenementen stappen kunnen zetten en hoe zij kunnen doorgroeien naar een hoger niveau. De gemeente zou er in de toekomst, samen met organisatoren, naar kunnen toewerken om dit soort hulpmiddelen te verkennen.

Voor de beeldvorming is in bijlage C een conceptconvenant opgenomen. Dit laat zien hoe een toekomstige samenwerkingsvorm eruit zou kunnen zien om te werken aan meetbare vooruitgang per thema. Dit convenant wordt in 2026 nader uitgewerkt in samenspraak en overleg met de organisatoren en leveranciers.

Al met al maakt scenario 2 duurzaamheid haalbaar, betaalbaar en gezamenlijk. Het combineert de kracht van de Friese mienskip met de ambitie uit de duurzaamheidsagenda en de praktijkervaring van organisatoren en leveranciers. Zo ontstaat een koers die past bij Tytsjerksteradiel. Samen leren, samen doen en stap voor stap groeien naar evenementen die niet alleen mensen verbinden, maar ook bijdragen aan een duurzame leefomgeving.

Bibliografie

Achterkarspelen, G. (2020). *Duurzaamheidsagenda Achterkarspelen.* Achterkarspelen.

Amsterdam, G. (2025). *Duurzaamheidsplan*. Opgehaald van Amsterdam: https://www.amsterdam.nl/ondernemen/vergunningen/evenement-organiseren/plannen-evenementen/duurzaamheidsplan/

Eindhoven, G. (2023, maart 10). *Eindhovense evenementen worden steeds duurzamer*. Opgehaald van Gloweindhoven: https://gloweindhoven.nl/glow-tekent-overeenkomst-green-deal-evenementen/

Events, G. (2025). *Greenevents*. Opgehaald van Duurzaamheidsladder Evenementen: https://www.greenevents.nl/projecten/duurzaamheidsladder-evenementen/

Gemeente Sudwest-Fryslan, G. (2021). *Duurzame Evenementenbeleid gemeente Sudwest-Fryslan.*

Groningen, G. (2019). *Evaluatie Strategisch Evenementenbeleid.* Opgeroepen op februari 27, 2025, van https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Bijlage/Bijlage-Rapport-evaluatie-evenementenbeleid.pdf?utm_source=chatgpt.com

Hellofestival. (2025, maart 11). *Hello Busvervoer*. Opgehaald van Hellofestival: https://hellofestival.nl/busvervoer/

Middelweerd, H. (2023, september 1). *Duurzame concerten en festivals? Het kan, maar er moet nog veel gebeuren*. Opgehaald van vanafhier: https://www.vanafhier.nl/lifestyle/duurzame-concerten-en-festivals-het-kan-maar-er-moet-nog-veel-gebeuren

Rijkswaterstaat. (2014). *Handreiking klimaat en duurzame mobiliteit voor gemeenten en provincies.* Rijkswaterstaat.

Said Kasmi, Arno Bonte. (2024). *Duurzame Deal Evenementen & Festivals strategie.* Rotterdam.

Tilburg, G. (2023). *Gemeeenteblad: Beleidsregels verduurzamen evenementen.* Tilburg: Gemeente Tilburg. Opgehaald van https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2023-428546.pdf

Tytsjerksteradiel, G. (2021). *Duurzaamheidsagenda Tytsjerksteradiel.* Tytsjerksteradiel.

Utrecht, G. (2025, februari 27). *Evenement duurzamer maken, subsidie aanvragen*. Opgehaald van Digitaal Loket Utrecht: https://loket.digitaal.utrecht.nl/nl/products/evenement-duurzamer-maken-subsidie-aanvragen

Vereniging Nederlandse Gemeenten. (2025). *De Global Goals in het gemeentelijke beleid.* Den Haag: VNG.

Wij zijn GROENN. (2025). *GROENN*. Opgehaald van GROENN: https://www.wijzijngroenn.nl/

Bijlage A SWOT Analyse

Afval reductie en circulariteit

Sterkten	Zwakten
• Inwoners zijn betrokken bij duurzaamheid en lokale initiatieven • De provincie stimuleert circulaire samenwerking. • De gemeente heeft ervaring met afvalscheiding.	• Er ontbreken richtlijnen voor circulair organiseren. • Kennis over circulaire alternatieven is beperkt. • Afvalstromen worden nog niet gemonitord.
Kansen	**Bedreigingen**
• Ontwikkel een checklist voor circulaire evenementen. • Stimuleer gezamenlijke inkoop of statiegeldsystemen. • Werk samen met Circulair Friesland en afvalpartners.	• Duurzame materialen zijn nu nog duur en soms schaars. • Kleine organisatoren hebben beperkte capaciteit.

Duurzame energie

Sterkten	Zwakten
• De gemeente streeft naar energieneutraliteit in 2040. • Bewustzijn bij organisatoren neemt toe. • Lokale energiepartijen bieden kansen voor samenwerking.	• Veel locaties missen vaste stroomaansluitingen. • Er zijn geen richtlijnen voor duurzame energievoorziening. • Kosten en logistiek vormen een drempel.
Kansen	**Bedreigingen**
• Leg vaste stroompunten aan op populaire locaties. • Stimuleer gezamenlijke inkoop van emissievrije oplossingen. • Start voorbeeldprojecten voor duurzame energie	• Investeringen zijn hoog en schaalgrootte klein. • Regelgeving en subsidies veranderen regelmatig.

Groene mobiliteit

Sterkten	Zwakten
• De meeste bezoekers komen op de fiets. • Fryslân investeert in fietsinfrastructuur. • Dorpskernen zijn goed bereikbaar.	• Landelijke locaties zijn slecht bereikbaar met OV. • Er zijn geen afspraken met vervoerders. • De gemeente communiceert weinig over duurzame mobiliteit.
Kansen	**Bedreigingen**
• Werk samen met buurgemeenten en vervoerders. • Stimuleer fietsgebruik en deelmobiliteit. • Zet campagnes in voor bewuste vervoerskeuzes.	• De gemeente is afhankelijk van externe partijen. • Extra kosten kunnen organisatoren afschrikken.

Biodiversiteit

Sterkten	Zwakten
• Natuur en biodiversiteit zijn onderdeel van beleid. • De gemeente richt zich op vergroening van de leefomgeving.	• Er zijn geen richtlijnen voor natuurgevoelige locaties. • Ecologische effecten krijgen weinig aandacht.
Kansen	**Bedreigingen**
• Gebruik ecologische expertise bij evenementen. • Pas natuur inclusieve maatregelen toe. • Gebruik evenementen voor educatie over natuur.	• Evenementen nabij Natura 2000 vereisen extra toetsing. • Beperkte ecologische capaciteit kan tot vertraging leiden.

Bijlage B Verslag meedenken organisatoren over duurzaamheid binnen het evenementenbeleid

Donderdag 26-06-2025

1. Introductie van het traject
Tijdens dit overleg hebben wij toegelicht waar de gemeente mee bezig is op het gebied van evenementen en duurzaamheid. De ambitie is om samen met organisatoren te onderzoeken hoe duurzaamheid een logische en haalbare plek kan krijgen binnen evenementenbeleid en de praktijk. In dit traject verzamelen we perspectieven, wensen en zorgen van organisatoren om te komen tot een realistisch, gedragen en toekomstgericht beleid. Het uitgangspunt is dat duurzaamheid niet alleen een verplichting wordt. Het moet passen binnen de praktijk en financiële mogelijkheden van organisatoren.

2. Besproken vragen en reacties van organisatoren

Vraag 1: Kunnen jullie iets vertellen over het evenement/de evenementen die jullie organiseren?
- Teye Jan organiseert jaarlijks 5 tentfeesten, gericht op Nederlandstalige muziek, met een doelgroep vanaf 18 jaar (voorheen 16+). De bezoekers komen deels uit Leeuwarden, waar weinig uitgaansgelegenheden zijn. De sfeer is over het algemeen goed, maar de tent raakt niet altijd vol.
- Antal (Burgum Events) organiseert 3 tentfeesten per jaar, eveneens gericht op Nederlandstalige muziek, en is verbonden aan een café. Daarnaast organiseert AV ook het Oktoberfest en andere feesten in de regio.
- Swingnacht is een samenwerkingsfeest van meerdere kroegen. Dit maakt handhaving lastiger, bijvoorbeeld op het gebruik van bekers.

Vraag 2: Waar denken jullie aan bij het thema duurzaamheid in relatie tot jullie evenement(en)?
- Er is weinig bewustwording over duurzaamheid bij de organisatoren zelf.
- Het beeld leeft dat duurzaamheid vooral gepaard gaat met hogere kosten of omzetverlies.
- Er wordt gerefereerd aan plastic bekers (van mais of andere bio-afbreekbare materialen), stroomvoorziening en afvalscheiding.
- De duurzaamheidsdiscussie roept veel vragen op. Mede omdat regelgeving steeds strenger wordt.

Vraag 3: Welke duurzame maatregelen passen jullie nu al toe?
- Antal Vellema is bezig met de inzet van herbruikbare bekers, maar ziet deze vooral als omzetderving.
- Bij het Oktoberfest wordt gewerkt met inleverbare pullen.
- Teye Jan past op dit moment geen specifieke duurzame maatregelen toe.
- Toiletvoorzieningen verschillen per evenement. Teye Jan gebruikt Dixi’s. Antal gebruikt toiletwagens die spoelen met schoonwater en aangesloten zijn op een vuilwatertank.

Vraag 4: Staan jullie ervoor open meer aandacht te hebben voor duurzaamheid en zo ja: wat hebben jullie daarbij van ons (gemeente) nodig?

- Ja, er is bereidheid om mee te denken over duurzame stappen. Wel onder de voorwaarde dat het financieel en organisatorisch haalbaar is.
- Organisatoren vragen om:
    - Tijd en ruimte om nieuwe regels stapsgewijs in te voeren.
    - Ondersteuning vanuit de gemeente zoals advies over wat reëel en haalbaar is.
    - Beschikbaarheid van goede materialen (bijvoorbeeld betere dranghekken, afvalsystemen).
    - Betere communicatie over wet- en regelgeving.
    - Faciliterende rol naar leveranciers.
- Bewustwording bij bezoekers. Mogelijk via centrale communicatiecampagnes.
- Inspiratiesessies bij andere evenementen waar duurzaamheid al succesvol wordt toegepast.

Vraag 5: Welke maatregelen zijn in jullie ogen reëel om te eisen en welke niet?
Reëel:

- Stimulering van bewuste keuzes bij leveranciers.
- Informatievoorziening over duurzame opties (bijv. bekers, afval, stroomvoorziening).
- Tijdspad naar duurzame doelen, in plaats van directe verplichtingen.

Niet reëel:

- Emplacement-/emballagesystemen met hardcups. Organisatorisch onpraktisch en kostbaar.
- Volledig statiegeldsysteem zonder goede innamevoorzieningen.
- Verbod op plastic zonder alternatief dat even praktisch én betaalbaar is.
- Transport per vrachtwagen met “duurzame” accu’s wordt gezien als greenwashing.

3. Acties en vervolg

- Rik mailt aan organisatoren een overzicht de huidige maatregelen.
- Rik stelt een verslag op en deelt dit met de deelnemers.
- Organisatoren worden op de hoogte gehouden van het vervolg en lezen ook mee.
- Op een nader te bepalen moment zal een niet overleg worden ingepland.
- Antal heeft aangeboden hierin het initiatief te willen nemen.
- Verkenning inspiratiesessie bij ander (groter) evenement met duurzame aanpak.

4. Afsluiting

De organisatoren staan open voor verduurzaming. Mits dit in gezamenlijkheid en met oog voor hun realiteit gebeurt. Het overleg werd afgesloten met een positieve noot. Er is onderling vertrouwen en bereidheid om met elkaar in gesprek te blijven over wat realistisch, haalbaar én wenselijk is. Voor zowel de gemeente als de organisatoren én hun bezoekers.

Bijlage C Voorbeeld convenant Duurzame Evenementen Tytsjerksteradiel

Conceptversie – ter inspiratie

1. Doel van het convenant
Met dit convenant spreken de gemeente Tytsjerksteradiel, organisatoren van evenementen en leveranciers af om samen te werken aan duurzamere evenementen. Het doel is om stap voor stap duurzame maatregelen te integreren in de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van evenementen. Op een manier die haalbaar, betaalbaar en gedragen is binnen de mienskip.

2. Uitgangspunten
- Samen leren en groeien: verduurzaming is een gezamenlijk leerproces, geen verplichting.
- Eerlijke verdeling: maatregelen worden zoveel mogelijk afgestemd op de mogelijkheden van iedere partij.
- Transparantie: ervaringen, successen en knelpunten worden gedeeld zodat anderen ervan kunnen leren.
- Mienskip centraal: duurzame keuzes dragen niet alleen bij aan het milieu, maar ook aan verbinding tussen inwoners, vrijwilligers en ondernemers.

3. Betrokken partijen
- Gemeente Tytsjerksteradiel: faciliteert, stimuleert en verbindt.
- Organisatoren: integreren duurzaamheid in de opzet en uitvoering van evenementen.
- Leveranciers: bieden duurzame producten, diensten en logistieke oplossingen.
- Vrijwilligers en bezoekers: worden betrokken bij bewustwording en gedragsverandering.

4. Thema's
Binnen het convenant worden afspraken gemaakt over thema's die aansluiten bij de duurzaamheidsagenda:

1. **Afval en hergebruik**: beperking van afval, gebruik van herbruikbare of composteerbare materialen.
2. **Energie en water**: gebruik van groene stroom, beperken van verbruik.
3. **Mobiliteit**: stimuleren van fietsen, deelvervoer en collectieve oplossingen.
4. **Voeding en inkoop**: lokale en seizoensgebonden producten, circulaire inkoop.
5. **Communicatie en bewustwording**: zichtbaar maken van duurzame keuzes richting bezoekers.

5. Werkwijze
Het convenant kan werken met een vrijwillig puntensysteem dat helpt om de voortgang zichtbaar te maken.
- Iedere organisator kiest per thema maatregelen die passen bij het evenement.
- Voor elke maatregel worden punten toegekend (bijv. 1 = basis, 2 = gevorderd, 3 = koploper).
- De gemeente faciliteert een eenvoudig overzicht of digitale tool om de score bij te houden.
- Evenementen die een bepaalde score behalen, kunnen als "Duurzaam Evenement Tytsjerksteradiel" worden erkend of zichtbaar gemaakt in de communicatie van de gemeente.

6. Evaluatie en groei

- Jaarlijks wordt met deelnemende organisatoren en leveranciers geëvalueerd welke stappen zijn gezet en waar verbeteringen mogelijk zijn.
- Nieuwe thema's of innovaties kunnen aan het convenant worden toegevoegd.
- Deelname aan het convenant is vrijwillig, maar toont maatschappelijke betrokkenheid en versterkt het lokale netwerk.

Ondertekening (voorbeeld)

Partij	Naam vertegenwoordiger	Handtekening	Datum
Gemeente Tytsjerksteradiel			
Organisator(en)			
Leverancier(s)			